

دوره یازدهم قانون گذاری

جلسه - ۷۸

صورت مشروح

مذاکرات مجلس

بانتظام متن قوانین

یکشنبه ۷ اسفند ماه ۱۳۱۷

شماره مسلسل - ۸۶۷

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز یکشنبه ۷ اسفند ماه ۱۳۱۷

فهرست مطالب:

- ۱ - تصویب صورت مجلس
- ۲ - شور دوم گزارش کمیسیون مربوط به دلالان
- ۳ - معرفی آقای وزیر پست و تلگراف و وزیر کشور از طرف آقای نخست وزیر
- ۴ - تقدیم لایحه بودجه سال ۱۳۱۸ کل کشور از طرف آقای وزیر دارائی
- ۵ - طرح بقیه گزارش کمیسیون قوانین دادگستری راجع به دلالان و تصویب آن
- ۶ - تصویب دو فقره مرخصی
- ۷ - موافقت دستور جلسه بعد - ختم جلسه

(مجلس يك ساعت و ربع قبل از ظهر بریاست آقای بیات (نایب رئیس) تشکیل گردید)

صورت مجلس روز یکشنبه ۳۰ بهمن ماه را آقای مؤید احمدی (منشی) قرائت نمودند

[۱ - تصویب صورت مجلس]

نایب رئیس - آقای مؤید احمدی .

مؤید احمدی - چون کمیسیون عرایض و مرخصی نبوده است از این جهت صورت غائبین خوانده نشد .

نایب رئیس - در صورت مجلس نظری نیست (خیر) صورت مجلس تصویب شد .

[۲ - شور دوم گزارش کمیسیون مربوط به دلالان]

نایب رئیس - گزارش شور دوم کمیسیون قوانین دادگستری راجع به دلالان مطرح است قرائت میشود .

کمیسیون قوانین دادگستری لایحه شماره ۲۷۴۹۲ دولت راجع به دلالان را با حضور آقای سروری معاون وزارت دادگستری برای شور دوم مطرح و پیشنهادات آقایان نمایندگان محترم را هم مورد شور و مطالعه قرار داده با توضیحاتی که آقای معاون بیان نمودند کمیسیون

گزارش شور اول خود را با حذف کلمه (پیشینه) از فقره ۶ ماده دوم و اضافه کلمه (قانوناً) بعد از کلمه ممکن است در ماده سوم تأیید و اینک گزارش آنرا برای رأی قطعی مجلس شورای ملی تقدیم میدارد .

[۳ - معرفی آقایان وزیر پست و تلگراف و وزیر کشور از طرف آقای نخست وزیر]

نایب رئیس - آقای نخست وزیر فرمایشی دارند ؟

نخست وزیر (آقای جم) - آقای ابراهیم علم بر حسب امر مبارک شاهانه بوزارت پست و تلگراف معین شده اند بمجلس شورای ملی معرفی میشوند (صحیح است - مبارک است) و همچنین آقای علی اصغر حکمت که معروف آقایان است و از کارکنان صدیق ما بوده است اخیراً حسب الامر مبارک شاهانه بوزارت کشور معین شده اند بمجلس شورای ملی معرفی میشوند (صحیح است - مبارک است)

۴- تقدیم لایحه بودجه سال ۱۳۱۸ کل کشور از طرف آقای وزیر دارائی

نایب رئیس - آقای وزیر دارائی .

وزیر دارائی (آقای بدر) - لایحه بودجه ۱۳۱۸ است که تقدیم میشود اگر چه قسمتی از توضیحات مربوطه بآن در مقدمه لایحه عرض شده است و توضیحات بیشتری هم در موقع طرح لایحه عرض خواهد شد و معدک درایموقع لازم میدانم اضافه کنم که این کسر ظاهری بودجه که ملاحظه میفرمایند فقط مربوط به هزینه های موقتی است که در سال آینده بطور فوق العاده ضرورت پیدا کرده و در مقابل آنها عملیاتی در نظر گرفته شده است . سایر هزینه های عادی کشور کاملاً در حدود در آمد پیش بینی شده میباشد (صحیح است)

نایب رئیس - لایحه فرانت میشود :

(اینطور خوانده شد)

مجلس شورای ملی .

ماده واحده راجع به بودجه در آمد و هزینه سال ۱۳۱۸ کشور را بصورت پیوست آن پیشنهاد و ضمناً خاطر آقایان نمایندگان را مستحضر میدارد :

۱ - طبق ماده ۹ قانون اجازه انحصار دولتی قند و چای مصوب ۹ خرداد ۱۳۰۴ در آمد انحصار قند و چای برای ساختمان راه آهن و احتیاجات مربوطه بآن تخصیص و همچنین بموجب ماده ۶ قانون اصلاح مالیات راه مصوب ۸ شهریور ماه ۱۳۱۱ در آمد حاصل از مالیات راه پس از وضع مبالغی که جهت کمک به بنگاههای فرهنگ و بهداشتی و خیریه و شهر دارها تعیین گردیده برای ایجاد و تعمیر راههای شوسه اختصاص داده شده است .

در موقع وضع مقررات مذکور نظر این بود که وجوه حاصله از اجرای قوانین مورد بحث در حساب مخصوص نگاهداری و منحصراً صرف راه آهن و راه سازی کشور شده و بمصارف دیگری نرسد .

در سالهای اخیر بواسطه توسعه ساختمان راه آهن و راه سازی عملاً قارت گردیده است که در آمد عمرهای مزبور برای

تأمین هزینه این کار کافی نبوده و همه ساله باید علاوه بر در آمد انحصار قند و شکر و چای و مالیات راه مبالغ مهم دیگری از بودجه عمومی کشور باین مصرف برسد مثل این که در بودجه پیشنهادی سال ۱۳۱۸ نیز مبلغ پانصد و بیست و دو میلیون ریال علاوه بر پیش بینی در آمد انحصار قند و شکر و مبلغ نود میلیون ریال اضافه بر پیش بینی مالیات راه جهت هزینه راه آهن و راه سازی منظور شده است . گاه گشته از این نگاهداری حساب غنیمت و برای این چند رشته در آمد و تجزیه آن از سایر در آمد های کشور هزینه اداری زیاد تری را برای دولت ایجاد نمیشود .

باین وصف دیگر دلیلی برای نگاهداری محاسبه جدا گانه جهت در آمد های فوق موجود نبوده و دولت از لحاظ کاملیت بودجه کشور مقتضی میدانند تمام در آمد حق انحصار قند و شکر و چای و مالیات راه جزء در آمد عمومی کشور منظور و در مقابل تمام هزینه ساختمان راه آهن و راه های شوسه را با اضماع سایر هزینه هایی که عمل پرداخت آن از در آمد مالیات راه پیش بینی شده است از بودجه هزینه کشور تأدیه نماید .

بدین است مالیاتیهای فوق تا موقتی بدین صورت باقی خواهد ماند که راه های اساسی آهن و شوسه بقدر کفایت در کشور ایجاد نگردیده و پس از تأمین این منظور طبقاً از این دو مالیات صرف نظر خواهد گردید .

بودجه سال ۱۳۱۸ کشور با رعایت نظریه فوق تنظیم و ضمن ماده واحده پیشنهادی نیز اصلاح آن قسمت از مقررات قوانین مذکور که باین منظور تطبیق نمیکند در نظر گرفته شده است .

۲ - چون تمام هزینه های اقتصادی کشور در بودجه هزینه سال ۱۳۱۸ پیش بینی و با این وصف اقتضا دارد در آمد های اختصاصی هم که جهت این قبیل مصارف تخصیص داده شده بجمع در آمد دولت منتقل گردد علیهذا در نظر گرفته شده است و وجوه حاصله از تفاوت بهای خرید و فروش گواهینامه های صدور که بموجب ماده ۴ قانون مصوب ۱۹ تیر ماه ۱۳۱۴ برای مصارف اقتصادی معین گردیده ضمن بودجه عمومی کشور ملحوظ شود .

بطور خلاصه وضعیت بودجه کشور در سال ۱۳۱۸ قرار ذیل میباشد .

جمع هزینه طبق قسمت اول صورت پیوست ۲۶۱۳۴۸۱۹۸۷ ریال

جمع در آمد طبق قسمت دوم صورت پیوست ۱۹۳۰۰۹۶۷۰۰ ریال

تفاوت ۶۸۳۳۸۵۲۸۷ ریال

هر چند بودجه هزینه کشور بر حسب ظاهر نسبت به بودجه در آمد در حدود ششصد و هشتاد و سه میلیون ریال فرونی پیدا نموده ولی بطوریکه در ارقام جزئی بودجه ملاحظه میفرمایند هزینه های عادی کشور از مجموع در آمد عمومی تجاوز نموده و اضافه نام برده مربوط بمصارف فوق العاده است که در سال آینده برای ساختمان راه آهن و هزینه های اساسی دیگر کشور ضرورت پیدا کرده است .

در مقابل این اضافه معادل یکصد و پنجاه میلیون ریال از عمل سود بازرگانی و بهای کارخانه چیت سازی به شهر که بفروش رسیده است موجود و معادل یکصد و شصت میلیون ریال دیگر آن مربوط به هزینه های ارزی است که هشتاد میلیون ریال از این مبلغ از محل اندوخته کشور تأمین و هشتاد میلیون ریال بقیه از اعتبارات طویل المده که دولت در اختیار دارد استفاده خواهد گردید .

بنابر این کسر احتمالی بودجه سال ۱۳۱۸ حدود سه ۲۸۳۳۸۵۲۸۷ ریال است که در صورت احتیاج میزان کسری از در آمد های غیر مترقبه بازرگانی و با از طریق وام از بنگاههای بانکی داخلی یا از هر دو محل تأمین خواهد شد .

برای مزید استحضار آقایان نمایندگان اضافات داده ای که در بودجه سال ۱۳۱۸ نسبت بسال ۱۳۱۷ پیش بینی شده است ذیلاً درج میشود :

۱ - برای احتیاجات راه آهن ۴۰۶۰۰۰۰۰۰ ریال

۲ - وزارت پیشه و هنر و کارخانجات و بنگاههای تابعه آن ۱۲۵۵۰۰۰۰۰

۳ - راه های شوسه ۴۵۰۰۰۰۰۰

- ۴ - وزارت جنگ ۴۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال
- ۵ - ساختمان بیمارستان پانصد تحت تحصالی ۳۹۰۰۰۰۰۰۰
- ۶ - هزینه های عام المنفعه ۲۵۰۰۰۰۰۰۰
- ۷ - تکمیل سازهان و ساختمان های وزارت پست و تلگراف ۱۵۰۰۰۰۰۰۰
- ۸ - تکمیل سازهان بیمارستانها و ساختمان های اداره کل بهداشتی ۱۳۸۰۰۰۰۰۰۰
- ۹ - هزینه تجهیز ات بدری از قبیل جرثقیل فابوس دریائی و یدک کش و غیره ۱۳۷۰۰۰۰۰۰۰
- ۱۰ - ساختمان و تکمیل سازمان وزارت دادگستری ۱۲۰۰۰۰۰۰۰
- ۱۱ - برای مصارف ساختمانها و تکمیل سازمان وزارت فرهنگ ۱۱۰۰۰۰۰۰۰
- ۱۲ - اقباض اول خرید کشتی اقیانوس پیما ۱۰۰۰۰۰۰۰۰
- ۱۳ - وزارت دارائی ۷۰۰۰۰۰۰۰۰
- ۱۴ - اداره کل شهرائی ۵۰۰۰۰۰۰۰۰
- ۱۵ - اداره کل املیه ۵۰۰۰۰۰۰۰۰
- ۱۶ - ساختمان کارخانجات بوجاری ۴۶۰۰۰۰۰۰۰
- ۱۷ - تکمیل سرمایه بانک و لاجتی ۴۰۰۰۰۰۰۰۰
- بناظر این توضیحات تصویب ماده واحده پیشنهادی را بطریق ذیل ثمنی دارد .
- ماده واحده - ۱ - مجلس شورای ملی بودجه سال ۱۳۱۸ کشور را (باستثنای در آمدیکه بابت حق الامتياز نفت وصول و بحساب اندوخته کشور منظور میشود) مطابق صورت پیوست که از جهت هزینه بمبلغ دو هزار و ششصد و سیزده میلیون و چهار صد و هشتاد و یک هزار و نهصد و هشتاد و هفت (۲۶۱۳۴۸۱۹۸۷ ریال) و از جهت در آمد بمبلغ یک هزار و نهصد و سی میلیون و نود شش هزار و نهصد و هشتاد و هفت (۱۹۳۰۰۹۶۷۰۰ ریال) بالغ میباشد تصویب و بوزارت دارائی اجازه میدهد که هزینه عمومی کشور را اعم از حقوق و مصارف در سال ۱۳۱۸ در حدود اعتبارات مصوب در

صورت پیوست مطابق بودجه های تفصیلی سال ۱۳۱۷ تا حدی که اعتبارات مصوب در بودجه های نامبرده ضمن بودجه های ۱۳۱۸ نیز منظور شده باشد بپردازد تا وقتی که بودجه های تفصیلی سال ۱۳۱۸ که باید تا آخر اردی بهشت ماه ۱۳۱۸ بمجلس شورای ملی تقدیم گردد به کمیسیون بودجه مجلس ارجاع شود و مادام که بودجه های تفصیلی از تصویب کمیسیون بودجه نگذشته هزینه مروری مطابق بودجه های پیشنهادی و پس از تصویب کمیسیون بر طبق آنچه که تصویب شده است بپردازد.

۲ - وزارت دارائی مجاز است مبلغ دو میلیون ریال برای احتیاجات ارتش و مبلغ یک میلیون لیره در مقابل اعتبار ریالی منظوره در بودجه هزینه برای احتیاجات راه آهن و بندر شاه و بندر شاهپور از اندوخته کشور پرداخت نماید و استفاده از این اعتبار محدود بیک سال مالی نیست.

۳ - وزارت دارائی مجاز است در صورت احتیاج کسر بودجه سال ۱۳۱۸ را از درآمدهای غیر مترقبه بازار گانی و یا از طریق وام از بانکهای بانکی داخلی یا از هر دو محل تأمین نماید.

۴ - ماده ۹ قانون اجازه انحصار دولتی قند و چای مصوب ۹ خرداد ۱۳۰۴ و آن قسمت از ماده ۶ قانون مالیات راه مصوب ۸ شهریور ۱۳۱۱ که با مفساد این قانون متناقض است از اول فروردین ماه ۱۳۱۸ نسخ میشود.

۵ - وزارت دارائی مجاز است در آمدی که از تفاوت بهاء خرید و فروش گواهی نامه های صدور برای دولت حاصل میشود بانضمام موجودی آخر اسفند ماه ۱۳۱۷ معاملات مذکور از اول سال ۱۳۱۸ به جمع در آمد عمومی کشور نقل و مصارف مقرر در ماده ۴ قانون راجع بمعاملات گواهی نامه صدور مصوب تیرماه ۱۳۱۳ را نامیزان اعتباراتی که از آن بابت در بودجه هزینه کشور ملحوظ میشود بپردازد.

تبصره - آن قسمت از مقررات ماده ۴ قانون بالا که متناقض با این قانون است نسخ میشود.

نایب رئیس - لایحه بودجه بکمیسیون بودجه ارجاع خواهد شد.

[۵ - طرح بقیه گزارش کمیسیون قوانین دادگستری راجع به دلالت و تصویب آن]

نایب رئیس - گزارش کمیسیون دادگستری مطرح است ماده اول قرائت میشود.

ماده اول - تصدی بھر نوع دلالتی منوط بداشتن پروانه است.

نایب رئیس - رای میگیریم بماده اول آقایانی که موافقت اظهار موافقت میفرمایند.

(اکثر قیام نمودند)

نایب رئیس - تصویب شد. ماده دوم :

ماده دوم - پروانه دلالتی بر رعایت احتیاجات محلی فقط باشخاصی داده میشود که دارای شرایط زیر باشند

۱ - داشتن بیست و پنج سال تمام و انجام خدمت نظام وظیفه یا داشتن گواهی نامه معافیت یا آماده بخدمت

۲ - تابعیت ایران

۳ - داشتن گواهی نامه سال ششم ابتدائی و یادادن امتحانی برابر آن

۴ - داشتن اطلاعات فنی متناسب با اموری که عهده دار دلالتی آنها هستند

۵ - عدم شهرت به نادرستی

۶ - نداشتن محکومیت بارتکاب جنایت و ورشکستگی بتقصیر و کلاه برداری و خیانت در امانت و سرقت بگواهی

مقامی که وزارت دادگستری معین میکند

۷ - دادن وجه الضمان یا ضمانت نامه با وثیقه تطبیق

ماده ۳

تبصره - کسانی که دو سال قبل از اجرای این قانون بشغل دلالتی اشتغال داشته و فاقد شرط سوم این ماده باشند باید در موقع دریافت پروانه متعهد شوند که در ظرف دو سال گواهی نامه امتحانات نهائی آموزش

سالندان را بیاورند والا پروانه آنها تجدید نخواهد شد کسانی که در تاریخ اجرای این قانون ده سال پیشینه دلالتی داشته و سن آنها از ۴۵ سال کمتر نباشد از شرط سوم این ماده و این تبصره معاف خواهند بود

نایب رئیس - آقای اوحدی

اوحدی - در جلسه قبل بنده در اطراف شرط ۶ این ماده شرحی عرض کردم و در کمیسیون هم مذاکرات مفصلی شد بالاخره حکم پیشینه در شرط ۶ حذف شد ولی کافی نشد مقصودی را که بنده داشتم و همچنین دولت در لایحه خود منظور داشته است زیرا بنده میدانم منظوری که وزیر دادگستری و آقای معاون دادگستری هر دو توضیح دادند مقصودشان این نبوده است که اگر بیست سال قبل کسی مرتکب جرم جنحه و یا جنایتی شده باشد امروز از گرفتن پروانه محروم باشد بلکه مقصود آنها این بوده است که اگر مرور زمانی را که اصل کلی قانون جزا برای اعاده حیثیت منظور داشته است رعایت شده باشد بنده میدانم که در قانون جزا سه قسم مرور زمان منظور شده است قسم اول از برای عدم جلب بمحاکمه که آنجا تصریح شده است اگر فلان مدت گذشت از برای عدم تعقیب دیگر مرتکب جرم جنحه یا جنایت بمحکمه جلب نخواهد شد قسم دوم عدم اجرای حکم مجازات است که در آنجا قید شده که اگر نسبت بجنحه یا جنایت که حکمش صادر شده فلان مدت گذشت آن حکم دیگر قابل اجرا نیست مرتبه سوم مرتبه اعاده حیثیت است که اگر حکم اجرا شد و فلان مدت گذشت آن وقت دیگر اگر آن شخص مرتکب جرم جدید بشود آن عمل اولی کان لم یکن خواهد بود و مثل یک نفر شخص عادی که در ابتدای امر جرمی مرتکب شده باشد مجازات از برای او معین خواهد شد اینها را بنده میدانم در جلسه قبل حالا هم میدانم اینها هیچکدام حکومت باین شرط ندارد ولو این که بعنوان اصل کلی باشد ولو بعنوان قانون موضوعه هستند لاقلاً اشتباهی را برای قاضی قضیه ایجاد خواهند کرد این است که حالا اگر بخواهیم پیشنهادی در اطراف عرایض خودم بکنم ممکن است

معاون وزارت دادگستری - همانطور که آقای اوحدی توضیح دادند مقصود از این قانون این بوده است که اگر کسی مرتکب جنحه یا جنایتی شد و مطابق اصل کلی و قواعد عمومی اعاده حیثیت او شد البته بعد از مرتکب جرم دیگری شد جرم اولی اثری در جرم دومی نخواهد داشت و این اصل هم در قانون مجازات بطور کلی پیش بینی و تأمین شده است بنظر بنده دیگر احتیاجی نیست که این جا در این باب مجدداً تصریحی شود ولی معدک در ضمن عمل اگر ما دیدیم اما آن در یک موردی قاضی اشتباه کرد و این اصل را رعایت نکرد مناسبی نخواهد بود که بطور پخشنامه قضات را از منظور قانون مطلع کنیم

نایب رئیس - آقای مؤید احمدی

مؤید احمدی - عرض کنیم: اینکه آقای اوحدی جوانی را که باید یکی از اعضای کمیسیون یا مجری یا آقای معاون بدهند ببقیده بنده خودشان بیان کردند بنده عرض میکنم که در قانون مجازات يك اصل کلی نوشته شده است برای اشخاصیکه مرتکب جنایت مسی شوند. مرور زمانی دارد و علاوه يك اعاده حیثیت قائل است این اصول برجای خودش محفوظ است و لا یتغیر است هر قانونی که ما میگذرانیم فرض کنید قانون وکالت بایستی وکیل محکوم به جنایت نباشد حالا باید باز توضیح بدهیم در صورتیکه اعاده حیثیت نکرده باشد و این اصل در جای خودش محفوظ است این قانون هم مثل همان است والا ما هر قانونی که میگذرانیم مثلا

که مستخدم دولت نبایستی محکوم به جنایت باشد باید توضیح بدهیم مگر اعاده حیثیت شده باشد خیر لازم نیست در هر قانونی این موضوع ذکر شود زیرا آن اصول در سر جای خودش محفوظ است آن اشخاص هم اگر مشمول آن قوانین شدند همانطور که آقای اوحیدی توضیح دادند البته مرور زمان آن سوابقشان با از بین میبرد ولی قسمتی را که بنده میخواستم عرض کنم این است که نظر ایشان تأمین شد سابق کلمه پیشینه محکومیت در لایحه بود و کلمه پیشینه برداشته شد و پیشینه محکومیت یعنی در حال محکومیت نمیتواند دلالتی کند این دیگر یکی آن نظر حضرت عالی را تأمین کرد ولی دیگر مسا نمیتوانیم بگوئیم که قضات ما چیزی نمی فهمند و توضیح بدهیم که قضات اشتباه نکنند در قانون که میشود این اندازه جزئیات را ذکر کرد علاوه کلمه پیشینه که برداشته شد میرساند که در حال محکومیت نباشد بنا بر این نظر همه آقایان تأمین میشود

نایب رئیس :- رأی میگیریم بماده دوم آقایان موافقین اظهار موافقت فرمایند (اغلب قیام نمودند) تصویب شد. ماده سوم قرائت میشود:

ماده سوم :- کسیکه میخواهد تصدی بدلالی نماید برای جبران خساراتی که ممکن است قانوناً از عملیات او متوجه اصحاب معامله شود باید یکی از طرق زیر تأمین بدهد:

- ۱- پرداخت وجه الضمان
- ۲- دادن وثیقه غیر منقول و یا سهام
- ۳- ضمانت یکی از تجار معتبر بانك

میزان وجه الضمانه و وثیقه و مبلغ ضمانت و مدت و ترتیب تجدید آن بادر نظر گرفتن نوع دلالی در آئین نامه ای که تصویب هیئت وزیران میرسد تعیین خواهد شد

نایب رئیس - آقایان موافقین بماده سوم اظهار موافقت فرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد. ماده چهارم ماده چهارم - نسبت وجه الضمان یا ضمانت نامه یا وثیقه کسانی که از جهت مراخله دلال بتوان دلالی در امور مربوط بانان بستانکار شده اند بر سایر بستانکاران

برای مدتی که از سه ماه کمتر و از یکسال بیشتر نباشد ممنوع و پروانه او ابطال میشود و این مانع نیست که دلال طبق قوانین جزائی یا حقوقی در دادگاه صالح مورد تعقیب قرار گرفته و به مجازات قانونی یا تادیبه خسارات وارده محکوم گردد.

نایب رئیس - موافقین بماده هشتم اظهار موافقت فرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد. ماده نهم ماده ۹ - هر کس بدون اخذ پروانه بشغل دلالی مشغول گردد و یا قبل از انقضای ممنوعیت بدلالی اشتغال ورزد سه حبس تأدیبی از ششماه تا دو سال یا غرامت از یکمیلیون ریال تا پنج هزار ریال محکوم خواهد شد.

نایب رئیس - آقایانیکه موافقت بماده نهم ابراز موافقت فرمایند (اغلب قیام نمودند) تصویب شد. ماده دهم قرائت میشود:

ماده ۱۰ - هر کس که در تاریخ اجراء این قانون بشغل دلالی اشتغال دارد مکلف است در ظرف سه ماه طبق مقررات این قانون تقاضا نامه بمقامی که بموجب ماده ۱۱ این قانون معین میشود داده پروانه بخواهد و چنانچه تقاضا نامه نداده مدت منقضی شده و انقضای نامه او رد شود و بشغل دلالی ادامه دهد طبق ماده ۸ تعقیب و مجازات شده و دیگر با پروانه دلالی داده نخواهد شد

نایب رئیس - آقای کاشف

کاشف - بنظر بنده برای اینکه سوء تفاهمی نشود در موضوع را لازم بود که در این جا عرض کنم و آقای معاون وزارت دادگستری توضیحی فرمایند تا مطلب روشن شود یکی راجع بتاریخ اجراء این قانون است البته منظور این است که در موقعی شروع با اجرا میشود که آئین نامه هائی که در قانون متذکر شده است تهیه و منتشر شود این يك توضیحی بود که میخواستم عرض کنم يك قسمت دیگر که میخواستم عرض کنم و توضیح داده شود زیرا ممکن است اسباب سوء تفاهم شود موضوع حدود مسئولیت دلالان است در معاملات البته قانون تجارت در ضمن يك موادی مسئولیت دلالان را تصریح کرده است ولی این مسئولیت بهیچوجه

شامل ترقی و تنزل اجناس نخواهد بود زیرا دلالتان بهیچوجه من الوجوه در مورد ترقی و تنزل اجناس و بورسی که مال التجاره پیدا میکند در بازار مسئولیتی نخواهند داشت این قسمت را بنده خواستم توضیح داده شود که معلوم شود معاون وزارت دادگستری - البته اجرائی قانون منوط است بتصویب آئین نامه هائی که در این قانون پیش بینی شده است و ماده دهم این قانون هم همین معنی را تصریح کرده است زیرا می نویسد:

(م) مکلف است در ظرف سه ماه طبق مقررات این قانون تقاضا نامه بمقامی که بموجب ماده ۱۱ این قانون معین میشود داده پروانه بخواهد. (و) و این مقام را آئین نامه هائی که در مواد ۱۱ و ۱۲ پیش بینی کرده است معین خواهد نمود بنا برین تا وقتی که آئین نامه ها تهیه و منتشر نشده است و آن مقام را معین نکرده قانون قابل اجراء نخواهد بود و اما راجع بمسئولیت دلالان اساساً در این قانون ما در مقام تعیین مسئولیت دلالان نیستیم زیرا قانون تجارت و قانون مدنی حدود مسئولیت دلالان را تعیین کرده است و مطابق اصولی که در آن قوانین پیش بینی شده است مسئولیت دلال معلوم و معین است و این جا محتاج بتوضیح و تصریح دیگری نیست.

مخیر - مگر چه بحث در قسمت مسئولیت دلالان اینقدرها اطمینانی باین داده ندارد ولی چون مذاکره شده بنده خواستم يك تذکری بدهم در جلسه گذشته از طرف آقای و کیلی پیشنهادی شد که در ماده سوم قسمت (برای جبران خسارات حذف شود) و همچنین از طرف آقای کاشف پیشنهاد شد که يك عبارت مترجمانه زیاد شود هر دو پیشنهاد در کمیسیون مطرح شده مذاکرات طولانی هم عمل آمد ولی ما نگاه کردیم که در ماده ۳۴۲ قانون تجارت نوشته شده که اگر معامله بتوسط دلال بوده است دلال ضامن صحت امنای متعاملین است که آن امضائی که بین متعاملین مبادله میشود ضامن صحتش

است که فردا کشف نشود که این امضاء موهوم است و اصل ندارد در این صورت اگر خسارتی حاصل شد چون بوساطت او بوده است مسئول آن در ماده ۳۴۵ هم ذکر شده است که هرگاه طرفین یکی از آنان باعتبار تمهید تشخیص دلال معامله کرده اند دلال ضامن است نسبت بان معامله در ماده ۳۴۶ ذکر شده است که در صورتیکه دلال در معامله ذی نفع باشد باید بطرفین بجهانند و الا مسئول و ضامن خسارات وارده است علاوه بر این مقررات ضامن قهری هم هست و آن يك قاعده دارد که يك کسی که عملش ایجاد خسارت برای يك غیري کرده است که آن خسارت علت تمامه اش عمل این شخص است این جا ضامن قهری پیدا میشود برایش و اشتغال ذمه قانونی و عرفی برایش ایجاد میشود در این مورد هم باید جبران خسارت بکند ولی البته منظور و مقصود این نیست که بنده ملکی را که بوسیله دلال میخرم و فردا قیمتش تنزل میکند و قیمتش نباید از متری صد ریال به ۱۵ ریال رفته و ریال این دیگر مربوط بدلال نیست (صحیح است) که بیایم بدلال بگویم باید بیانی و ضرر مرا بدهی نه خیر او واسطه است و علت این خسارت من رضایت من بانعقاد يك عقد بیع بوده است نه دلال که موافقت من و موافقت يك غیري را فراهم آورده است و دو طرف را با واسطه خود آشنا نموده است برای خرید و فروش حالا در این صورت اگر مال تنزل کرد یا ترقی کرد دلال مسئول یکی از اصحاب معامله نخواهد بود. بهر حال منظور بنده از ذکر این بیان این بود که چون دیدم آقایان نگرانی شان هنوز باقی است نسبت با این دو پیشنهادی که کرده بودند و ذکر يك توضیحی را لازم میدانستند این بود که برای روشن شدن مطالب این توضیح را بعرض رساندم که انشاءالله رفع نگرانی آقایان بشود.

نایب رئیس - رأی میگیریم بماده دهم آقایان موافقین اظهار موافقت بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده یازدهم:

ماده ۱۱ - هیئت وزیران بر حسب نوع دلالی مقامی را که

برای صدور پروانه و سایر وظائف مذکور در این قانون صلاحیت دارد معین خواهند کرد.

نایب رئیس - رأی میگیریم بماده یازدهم آقایانی که موافقت اظهار موافقت مینمایند (اکثر اظهار موافقت نمودند) تصویب شد. ماده دوازدهم:

ماده ۱۲ - طرز تنظیم تقاضا نامه و پروانه دلالی و دفتری که دلال برای ثبت عملیات خود باید نگاهداری نماید و قرار داد حق الزحمه دلال که باید بین او و کسی که با او ماموریت داده قبل از انجام ماموریت تنظیم و مبادله شود و میزان حق الزحمه دلال که نباید زائد بر میزان معین در تفرقه رسمی باشد و سایر مقررات لازم برای اجرای این قانون مطابق آئین نامه هائی که از طرف مقام مذکور در ماده ۱۱ تنظیم میشود خواهد بود.

نایب رئیس - آقایانی که موافقت اظهار موافقت می نمایند (عده زیادی اظهار موافقت نمودند) تصویب شد. ماده سیزدهم:

ماده ۱۳ - مواد ۳۵۵ و ۳۵۶ قانون تجارت پس از انتشار آئین نامه های مربوط بحق الزحمه و دفاتر نسخ خواهد شد نایب رئیس - آقایان موافقین اظهار موافقت می نمایند (اکثر نمایندگان اظهار موافقت نمودند) تصویب شد.

شور در کلیات دوم است مخالفی نیست؟ (اظهار نشد) رای گرفته میشود نسبت به مجموع مواد آقایانی که موافقت اظهار موافقت می نمایند (اکثر اظهار موافقت نمودند) تصویب شد.

[۶ - تصویب دو فقره مرخصی]

نایب رئیس - دو گزارش از کمیسیون عرایض و مرخصی رسیده است قرائت میشود:

خبیر مرخصی آقای دبستانی:

آقای دبستانی در خواست بازده روز مرخصی از تاریخ ۱۵ اسفند ۱۷ نموده اند و مورد موافقت کمیسیون واقع شده

اینک گزارش آن بعرض میرسد

نایب رئیس - رأی میگیریم بمفاد این راپرت آقایانی که موافقت دارند اظهار موافقت نمایند (اکثر اظهار موافقت

کردند) تصویب شد

[۷ - موقع دستور جلسه بعد - ختم جلسه]

نایب رئیس - چنانچه موافقت می فرمائید جلسه را ختم کنیم (صحیح است) جلسه آینده روز یکشنبه چهاردهم اسفند دستور لایحه بودجه

(مجلس مقارن ظهر ختم شد)

نایب رئیس مجلس شورای ملی - مرتضی بیات

خبیر مرخصی آقای حیدری:

آقای حیدری در خواست ۱۸ روز مرخصی از تاریخ ۱۴ اسفند ۱۳۱۷ نموده اند و کمیسیون بسا در خواست ایشان موافقت نموده اینک گزارش آن تقدیم میشود

نایب رئیس - آقایانی که بمفاد این راپرت موافقت اظهار موافقت نمایند (اکثر نمایندگان اظهار موافقت نمودند) تصویب شد

قانون

راجع به دلالتان

ماده اول - تصدی بفرانوع دلالتی منوط بداشتن پروانه است .

ماده دوم - پروانه دلالتی با رعایت احتیاجات محلی فقط باشخصی داده میشود که دارای شرایط زیر باشند .

۱ - داشتن بیست و پنج سال تمام و انجام خدمت نظام و وظیفه یاداشتن گواهینامه معافیت یا آماده خدمت .

۲ - تابعیت ایران .

۳ - داشتن گواهی نامه سال ششم ابتدائی و یادادن امتحانی برابر آن .

۴ - داشتن اطلاعات فنی متناسب بااموری که عهده دار دلالتی آنها هستند .

۵ - عدم شهرت به نادرستی .

۶ - نداشتن محکومیت بارتکاب جنایت و ورشکستگی به تقصیر و کلاه برداری و خیانت در امانت و سرقت بگواهی

مقامی که وزارت دادگستری معین میکند .

۷ - دادن وجه الضمان یا ضمانت نامه باوثیقه مطابق ماده ۳

تبصره - کسانی که دوسال قبل از اجرای این قانون بشغل دلالتی اشتغال داشته و فاقد شرط سوم این ماده باشند باید

در موقع دریافت پروانه متعهد شوند که در ظرف دوسال گواهی نامه امتحانات نهائی آموزش سالمندان رایبآورند و الا پروانه آنها تجدید نخواهد شد .

کسانی که در تاریخ اجرای این قانون ده سال پیشینه دلالتی داشته و سن آنها از ۴۵ سال کمتر نباشد از شرط سوم

این ماده و این تبصره معاف خواهند بود .

ماده سوم - کسیکه میخواهد تصدی بدلالتی نماید برای جبران خساراتی که قانوناً ممکن است از عملیات او متوجه

اصحاب معامله شود باید یکی از طرق زیر تأمین بدهد :

۱ - پرداخت وجه الضمان

۲ - دادن وثیقه غیر مقول و یا سهام

۳ - ضمانت یکی از تجار معتبر بابانک

میزان وجه الضمانه و وثیقه و مبلغ ضمانت و مدت و ترتیب تجدید آن با در نظر گرفتن نوع دلالتی در آئین نامه ای

که بتصوب هیئت وزیران میرسد تعیین خواهد شد

ماده چهارم - نسبت بوجه الضمان یا ضمانت نامه یا وثیقه کسانی که از جهت مداخله دلال بعنوان دلالتی در امور

مربوط به آنان بستانکار شده اند بر سایر بستانکاران دلالتی رجحان خواهند داشت

ماده پنجم - وجه الضمان یا ضمانت نامه باوثیقه در صورتی رد خواهد شد که دلال از دلالتی ممنوع شده و یا خود

او از دلالتی کناره گیری کند و در هر دو صورت حساب او با کسانی که از جهت دلالتی باو مراجعه کرده اند تسویه شده باشد

ماده ششم - هر دلالتی که بخواهد از کار دلالتی کناره گیری کند باید قبلاً بمقامی که بموجب ماده ۱۱ این قانون معین

میشود کتباً اطلاع بدهد تا بوسیله مجله رسمی و یکی از روزنامهها قصد او آگهی شده و ضمناً متذکر شود که در ظرف مدت

دو ماه هر کس نسبت باو از جهت امور مربوطه بدلالی ادعائی دارد مقامی را که بموجب ماده ۱۱ این قانون معین میشود مستحضر نماید تا حق او طبق ماده قبل محفوظ بماند - در هر حال استرداد وجه الضمان بنا بر تصویب رئیس دادگاه بدایت محل اقامت دلال خواهد بود .

ماده ۷ - حق صدور پروانه برای دلالی معاملات ملکی دو بیست ریال و برای معاملات تجاری یکصد و پنجاه ریال و برای معاملات خواربار و سایر امور شهری یکصد ریال در سال خواهد بود .

تصدی بهر يك از سه نوع دلالی نامبرده مستلزم صدور پروانه جداگانه است و برای هر پروانه حق علیحده دریافت خواهد شد .

ماده ۸ - هر دلالی که معلوم شود عمل او معمولاً برخلاف مقررات مربوطه به دلالی است مورد تعقیب مقامی که بموجب ماده ۱۱ این قانون معین میشود واقع و از شغل دلالی برای مدتی که از سه ماه کمتر و از یکسال بیشتر نباشد ممنوع و پروانه او ابطال میشود و این مانع نیست که دلال طبق قوانین جزائی یا حقوقی در دادگاه صالح مورد تعقیب قرار گرفته و به مجازات قانونی با تادیه خسارات وارده محکوم گردد .

ماده ۹ - هر کس که بدون اخذ پروانه بشغل دلالی مشغول گردد و یا قبل از انقضاء ممنوعیت بدلالی اشتغال ورزد بحسب تادیبی از ششماه تا دو سال یا بغرامت از یکهزار ریال تا پنج هزار ریال محکوم خواهد شد .

ماده ۱۰ - هر کس که در تاریخ اجراء این قانون بشغل دلالی اشتغال دارد مکلف است در ظرف سه ماه طبق مقررات این قانون تقاضانامه به مقامی که بموجب ماده ۱۱ این قانون معین میشود داده پروانه بخواهد و چنانچه تقاضا نامه نداده و مدت منقضی شده و یا تقاضانامه او رد شود و بشغل دلالی ادامه دهد طبق ماده ۸ تعقیب و مجازات شده و دیگر باو پروانه دلالی داده نخواهد شد .

ماده ۱۱ - هیئت وزیران بر حسب نوع دلالی مقامی را که برای صدور پروانه و سایر وظائف مذکور در این قانون صلاحیت دارد معین خواهند کرد .

ماده ۱۲ - طرز تنظیم تقاضانامه و پروانه دلالی و دفتریکه دلال برای ثبت عملیات خود باید نگاهداری نماید و قرارداد حق الزحمه دلال که باید بین او و کسیکه باو مأموریت داده قبل از انجام مأموریت تنظیم و مبادله شود و میزان حق الزحمه دلال که نباید زائد بر میزان معین در تعرفه رسمی باشد و سایر مقررات لازم برای اجرای این قانون مطابق آئین نامه هائی که از طرف مقام مذکور در ماده ۱۱ تنظیم میشود خواهد بود .

ماده ۱۳ - مواد ۳۵۵ و ۳۵۶ قانون تجارت پس از انتشار آئین نامه های مربوط بحق الزحمه و دفاتر نسخ خواهد شد .

این قانون که مشتمل بر سیزده ماده است در جلسه هفتم اسفندماه یکهزار و سیصد و هفده بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

نواب رئیس مجلس شورای ملی

مرتضی بیات - دکتر طاهری